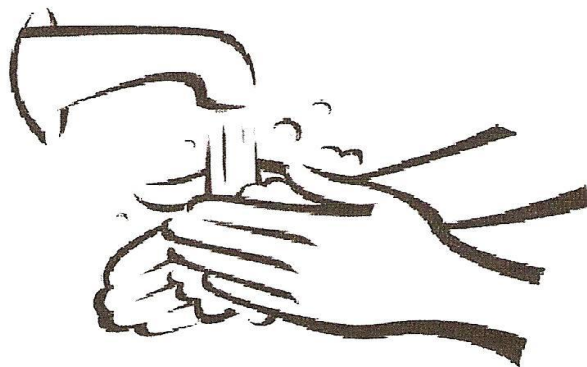

--	--	--	--

KOD UCZNIA

**WOJEWÓDZKA KOMISJA
KONKURSU GEOGRAFICZNEGO**

22 marca 2011 obchodzić będziemy Światowy Dzień Wody pod hasłem:

„Czysta woda dla zdrowego świata”

**ZADANIA NA ETAP REJONOWY
KONKURSU GEOGRAFICZNEGO
W ROKU SZKOLNYM 2010/2011**

Instrukcja dla uczestników Konkursu

1. Test musi być rozwiązywany samodzielnie.
2. Test konkursowy składa się z 14 stron i zawiera 21 zadań.
3. Na rozwiązanie testu przeznaczono 90 minut.
4. Test można wypełniać jedynie długopisem lub piórem z czarnym lub niebieskim tuszem.
5. Odpowiedzi do zadań wielokrotnego wyboru należy zaznaczać zgodnie ze sposobem określonym w treści polecenia.
6. Odpowiedzi do zadań otwartych należy podawać we wskazanym miejscu przy zadaniach.

Życzymy powodzenia !

Liczba uzyskanych punktów	
% punktów	

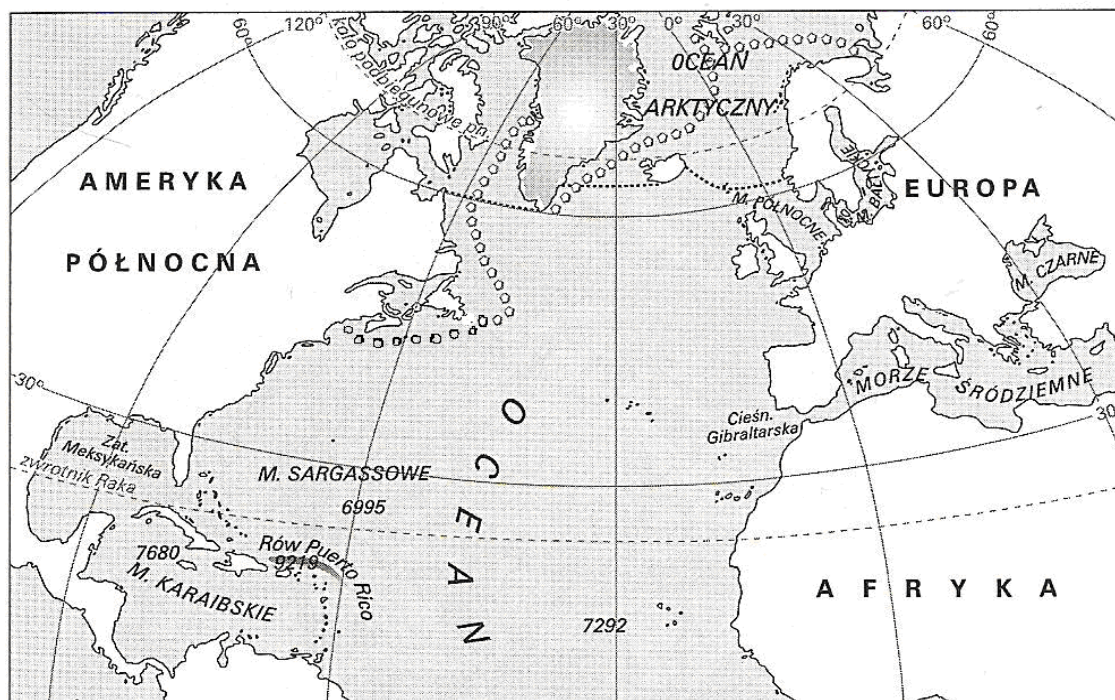
Imię i nazwisko członka RKK sprawdzającego pracę	
Podpis członka RKK sprawdzającego pracę	
Podpis członka RKK weryfikującego pracę	
Podpis przewodniczącego RKK zatwierdzającego punkty	

Zadanie 1

0 - 3 p

Jedna z największych katastrof morskich XX wieku wydarzyła się 15 kwietnia 1912 r. – zatonął Titanic. Ostatni raz przed zderzeniem z górą lodową pozycję transatlantyku ustalono na $41^{\circ}46'N$ i $50^{\circ}14'W$.

- a) Zaznacz na mapie miejsce zatonięcia statku.

- b) Wyjaśnij, dlaczego w tych szerokościach geograficznych u wybrzeży Ameryki Północnej występują pływające góry lodowe, a na morzu Barentsa granica lodu pływającego sięga poza północne koło podbiegunowe?

.....

.....

.....

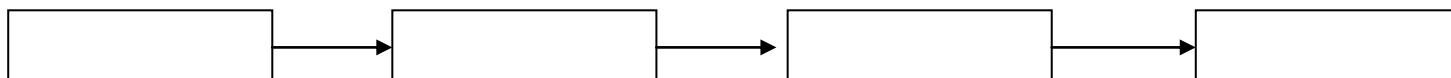
.....

Zadanie 2

0 - 6 p

Rozwiąż poniższe polecenia związane z genezą, charakterystyką i ochroną wód Bałtyku.

- a) Powstanie Bałtyku związane jest z lądolodem skandynawskim. Okres tworzenia Bałtyku możemy podzielić na cztery etapy: Morze Litorynowe, Bałtyckie Jezioro Zaporowe, Jezioro Ancylusowe, Morze Yoldiowe (kolejność etapów jest przypadkowa). Wpisz je do poniższego schematu, porządkując od najstarszego do najmłodszego.

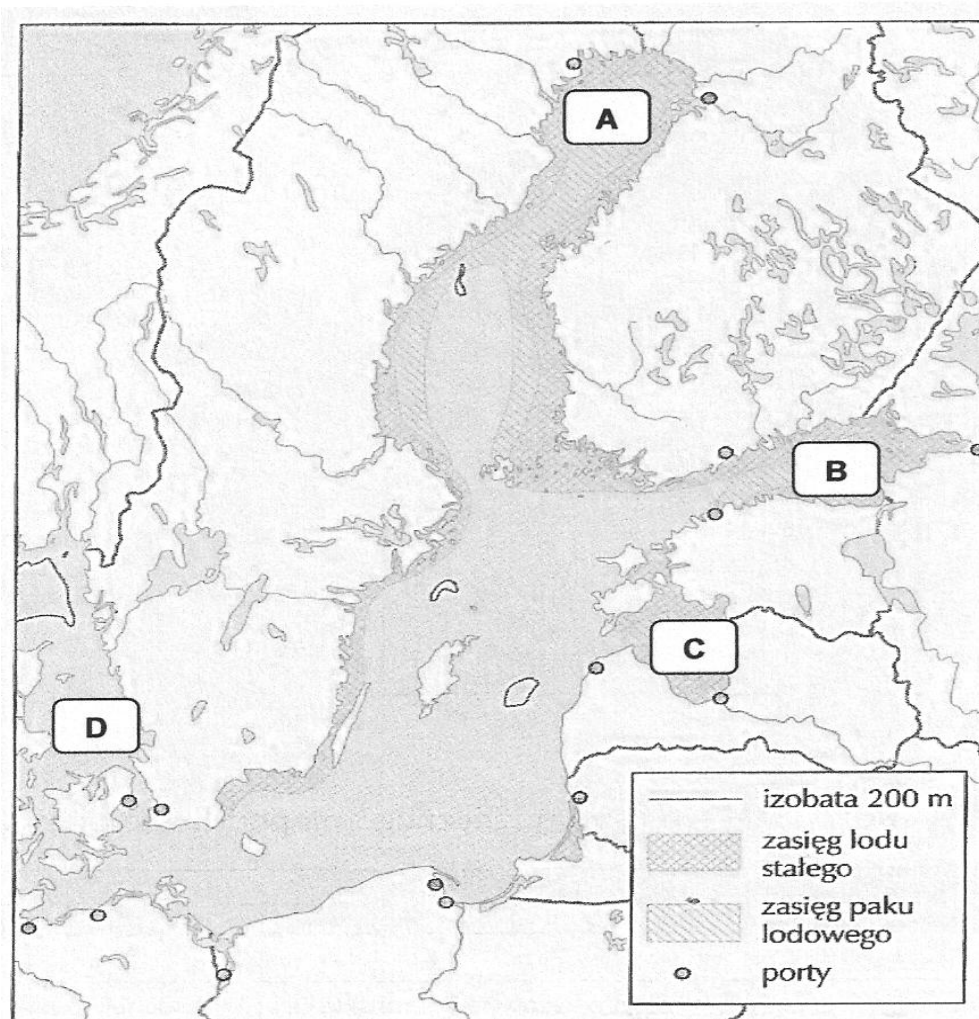
- b) Podaj nazwy akwenów na Bałtyku oznaczonych na mapie literami A, B, C, D.

A.

B.

C.

D.

c) Oznacz na mapie cyfrą **1** największą wyspę na Bałtyku i podaj jej nazwę:

.....

d) Wymień trzy typy wybrzeży występujące nad Bałtykiem i opisz sposób powstania jednego z nich (wybranego przez Ciebie):

1.

2.

3.

Opis powstania wybrzeża nr

.....

.....

wypełnia członek RKK	nr zadania	1a	1b	2a	2b	2c	2d	Razem str. 2-3
	maks. liczba pkt	1	2	1	2	1	2	9
	uzyskana liczba pkt							

Zadanie 3

0 - 3 p

Trzydzieście lat temu, podobnie jak w 2010 roku, w Polsce wystąpiła wielka powódź. Na mapie przedstawiono obszary objęte katastrofą w lipcu 1997 roku.

Odpowiedz na pytania:

a) Co było przyrodniczą przyczyną opisanej powodzi?

Odpowiedź:

b) W jaki sposób człowiek, poprzez swoją gospodarkę, przyczynił się do dużych rozmiarów klęski powodziowej? Podaj trzy przykłady takiej działalności człowieka.

1.
2.
3.

Zadanie 4.

0 - 1 p

Zakreśl właściwą odpowiedź.

Morze Sargassowe jest typem morza:

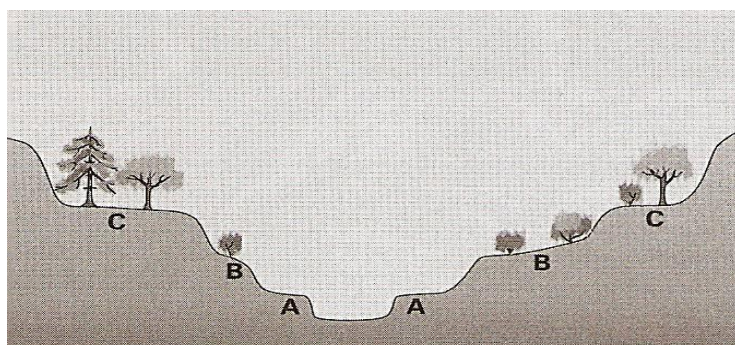
- a) śródziemnego
- b) międzywyspowego
- c) przybrzeżnego
- d) wyodrębnionego przez prądy morskie

Zadanie 5

0 - 5 p

Rysunek przedstawia przekrój doliny rzecznej i zaznaczone na nim trzy poziomy teras:

A, B, C.

a) Wstaw krzyżyk X przy procesie, w wyniku którego powstały pokazane na rysunku formy doliny rzecznej:

1. erozja w osadach rzecznych
2. erozja boczna doliny rzeki nizinnej
3. tworzenie doliny w wyniku działania lodowca

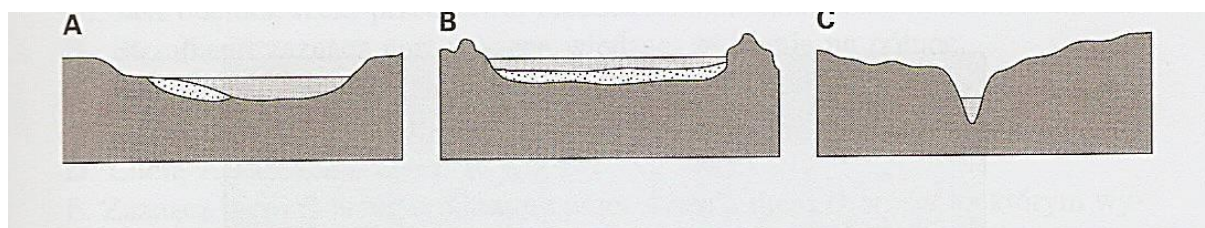
b) Podaj literę wskazującą najstarszą i najmłodszą terasę:

Najmłodsza terasa:

Najstarsza terasa:

c) Na podstawie przedstawionych poniżej profili doliny rzecznej uzupełnij tabelę. Do każdego odcinka rzeki przyporządkuj dwie formy doliny wybrane spośród podanych:

meandry, delta, wodospady, dolina V-kształtna, progi skalne, starorzecza, estuaria, wały przykorytowe

Odcinek rzeki	Nr profilu	Przeważający proces zachodzący w danym odcinku rzeki	Dwie formy doliny charakterystyczne dla odcinka rzeki
górny			
środkowy			
dolny			

wypełnia członek RKK	nr zadania	3a	3b	4	5a	5b	5c	Razem str. 4-5
	maks. liczba pkt	1	2	1	1	1	3	9
	uzyskana liczba pkt							

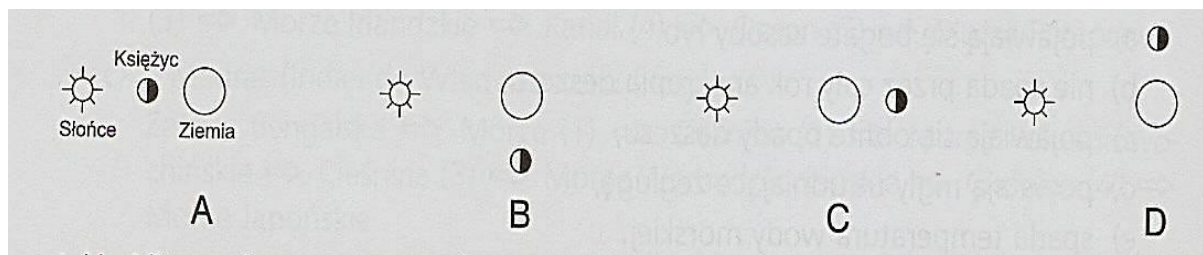
Zadanie 6

0 - 2 p

a) Rysunki przedstawiają wzajemne położenie Ziemi, Słońca i Księżycy. Jakimi literami oznaczone są dwa rysunki, które przedstawiają sytuację, gdy występuje:

przyływ syzygijny: i

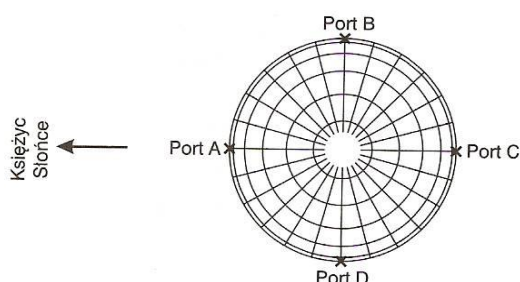
przyływ kwadraturowy: i

b) Uzupełnij zdania:

W sytuacji pokazanej na rysunku przyływ występuje w portach: i , a odpływ w portach: i

Za około 6 godzin przyływ będzie w portach: i

Zadanie 7

0 - 3 p

Oblicz średni spadek rzeki pomiędzy punktami D i E, wiedząc, że punkt D leży na wysokości 1150 m n.p.m., punkt E na wysokości 600 m n.p.m., a odległość między nimi zmierzona na mapie w skali 1: 75 000 wyniosła 15 cm. Wynik podaj w ‰.

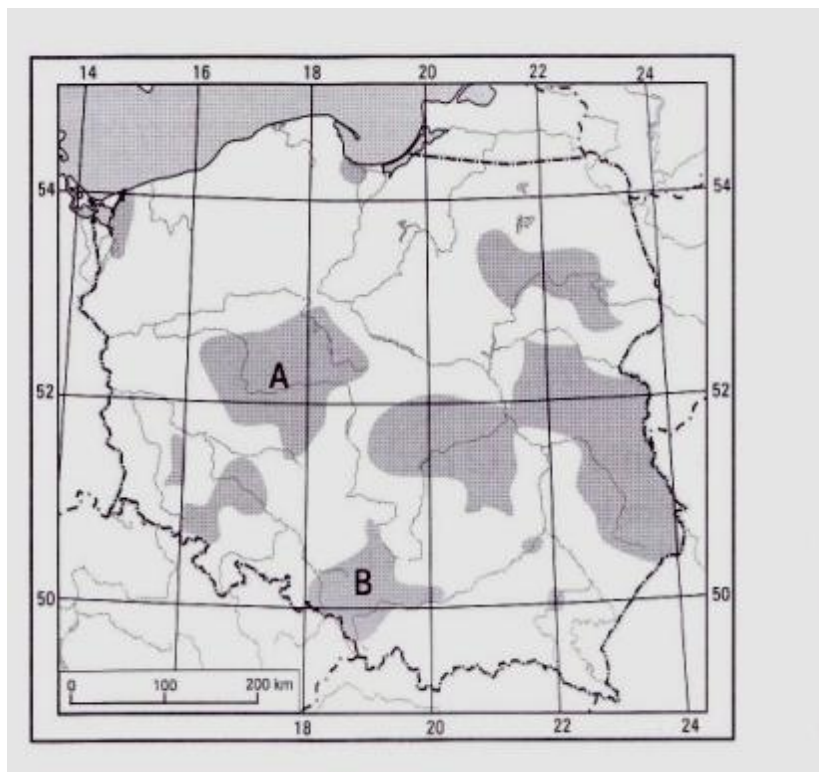
Obliczenia:

Wynik: ‰

Zadanie 8

0 - 2 p

Na mapie przedstawiono jeden z problemów hydrologicznych Polski, występowanie obszarów deficytu wody. Podaj główną przyczynę jego występowania na obszarach oznaczonych literami A i B.

Przyczyny:

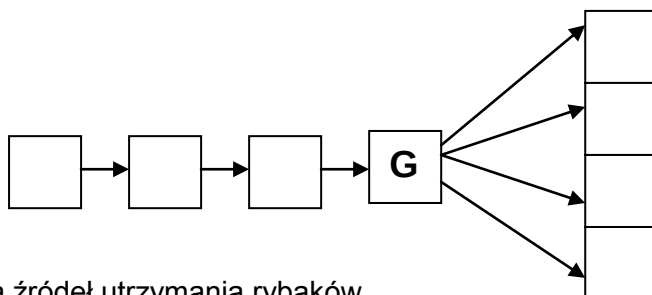
Obszar A.....

Obszar B.....

0 - 2 p

Zadanie 9

Utwórz model przyczynowo-skutkowy degradacji Jeziora Aralskiego na Nizinie Turańskiej. W tym celu wpisz we właściwe miejsca na schemacie litery od A do H, którym odpowiadają poszczególne etapy tego procesu.

- A. Utrata źródeł utrzymania rybaków.
- B. Wyginięcie wielu gatunków flory i fauny.
- C. Wykorzystanie wód do nawadniania pól uprawnych.
- D. Wywiewanie soli i pyłu z odsłoniętego dna jeziora.
- E. Zasilanie jeziora wodami rzek Syr-darii i Amu-darii.
- F. Zwiększenie zasolenia wód.
- G. Wysychanie i zmniejszenie powierzchni jeziora.
- H. Ograniczenie dopływu wód rzecznych do jeziora.

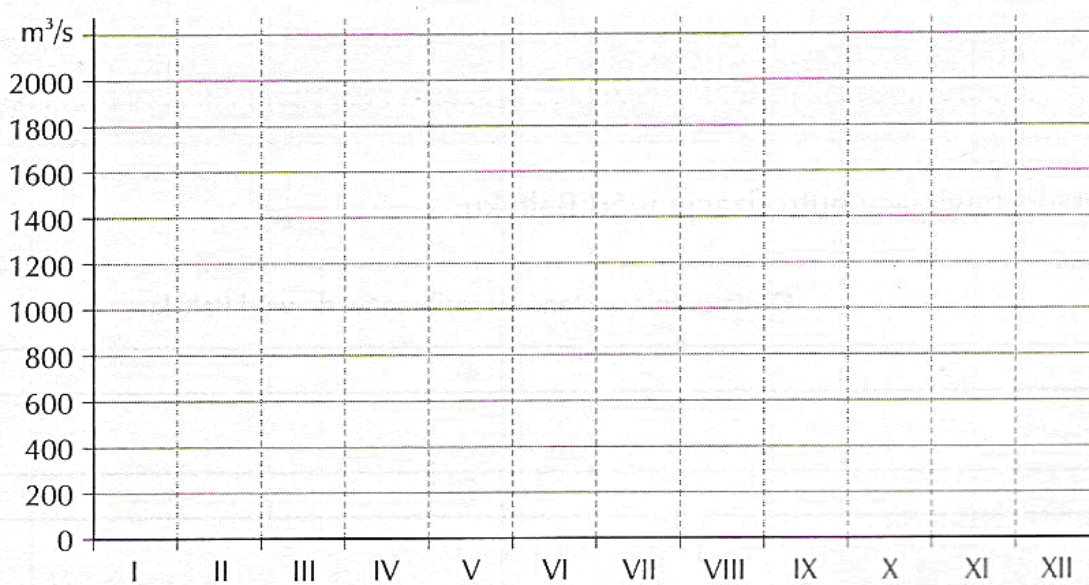
wypełnia członek RKK	nr zadania	6a	6b	7	8	9	Razem str. 7-8
	maks. liczba pkt	1	1	3	2	2	9
	uzyskana liczba pkt						

Zadanie 10

0 - 3 p

Na podstawie danych narysuj wykres obrazujący reżim (ustrój) rzeki Wisły. Rozpoznaj typ ustroju oraz wyjaśnij przyczyny największych przepływów w poszczególnych porach roku.

Miesiąc	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Przepływ w m ³ /s	968	1120	1520	1870	1030	1240	1319	887	820	726	806	853

Typ ustroju:

Wyjaśnienie przyczyn największych przepływów w ciągu roku:

.....

.....

.....

Zadanie 11

0 - 2 p

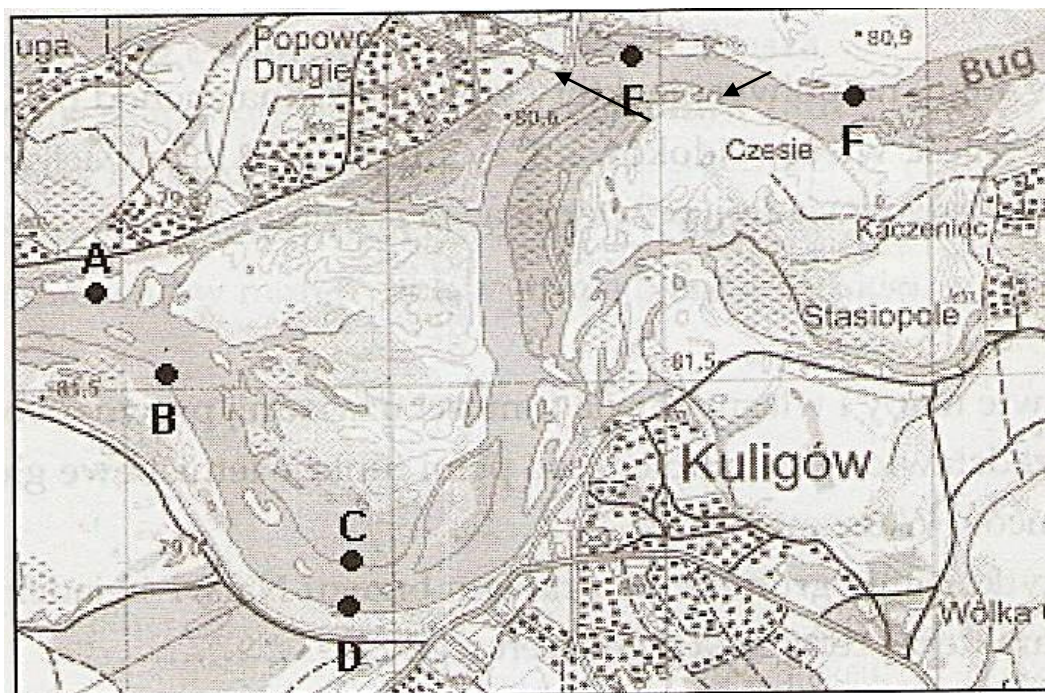
W podanych zdaniach **skreśl błędne** określenia tak, aby każde było prawdziwe.

- A. Rzeki epizodyczne **występują / nie występują** w strefie klimatu zwrotnikowego.
- B. Asymetria dorzeczy **jest / nie jest** cechą głównych polskich rzek.
- C. Najgłębszym jeziorem Polski **jest / nie jest** jezioro Hańcza.
- D. Wody znajdujące się tuż pod powierzchnią ziemi to wody **zaskórne / gruntowe**.
- E. Jezioro Łebsko jest największym jeziorem **reliktowym / przybrzeżnym** w Polsce.

Zadanie 12

0 - 3p

Na poniższej mapie zaznaczono kropką punkty w korycie Bugu.

- a) Na rysunku znajdują się punkty oznaczone literami **od A do F**. Uzupełnij zdania, wpisując odpowiednie litery.
1. Na prawym brzegu rzeki położone są punkty:
 2. Na odcinkach brzegu rzeki ulegających erozji położone są punkty.....
- b) Jak nazywa się proces, który obserwujemy na rysunku, doprowadzający do powstania meandrów widocznych w dolinie Bugu?

Odpowiedź:

.....

Zadanie 13

0 - 1 p

Podkreśl dwa zdania nieprawdziwe.

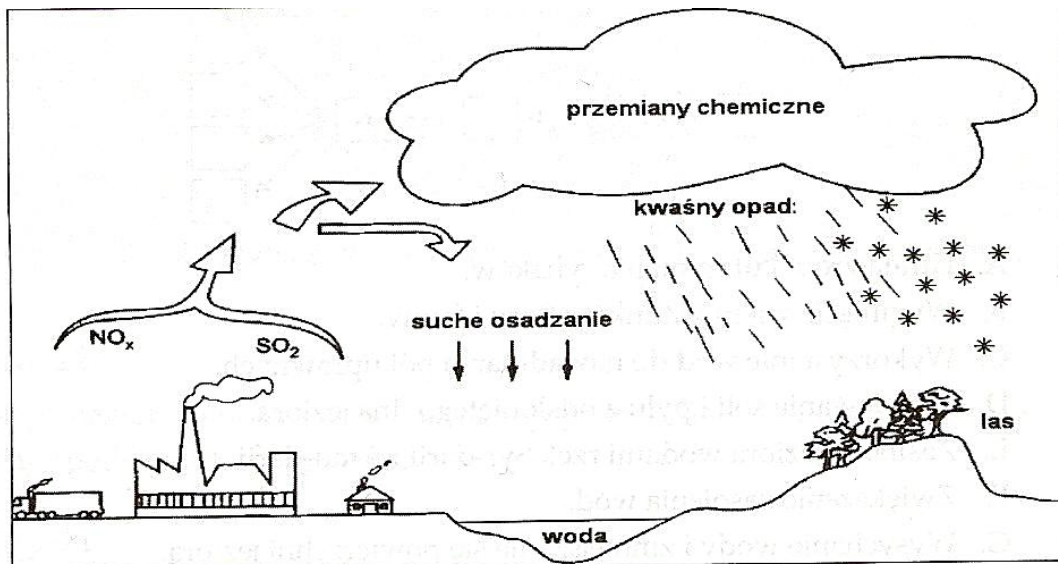
- Większość wód podziemnych powstaje w wyniku przesiąkania wód opadowych i powierzchniowych w głąb ziemi.
- Wody artezyjskie tworzą swobodne zwierciadło.
- Woda kapilarna jest często pobierana przez rośliny.
- Budowa geologiczna terenu wyznacza maksymalną objętość wód podziemnych.
- Wody artezyjskie występują w nieckach tektonicznych oraz na obszarach bezodpływowych.

wypełnia członek RKK	nr zadania	10	11	12a	12b	13	Razem str. 8-9
	maks. liczba pkt	3	2	2	1	1	9
	uzyskana liczba pkt						

Zadanie 14

0 - 2 p

Korzystając z zamieszczonego rysunku, podaj dwie przyczyny i dwie konsekwencje występowania kwaśnych deszczy.

Kompendium wiedzy o ekologii, PWN, Poznań 1999.

Przyczyny:

1.
2.

Konsekwencje:

1.
2.

Zadanie 15

0 - 2 p

Przeczytaj uważnie zdania oraz określ ich poprawność **zakreślając odpowiednio kółkiem**:

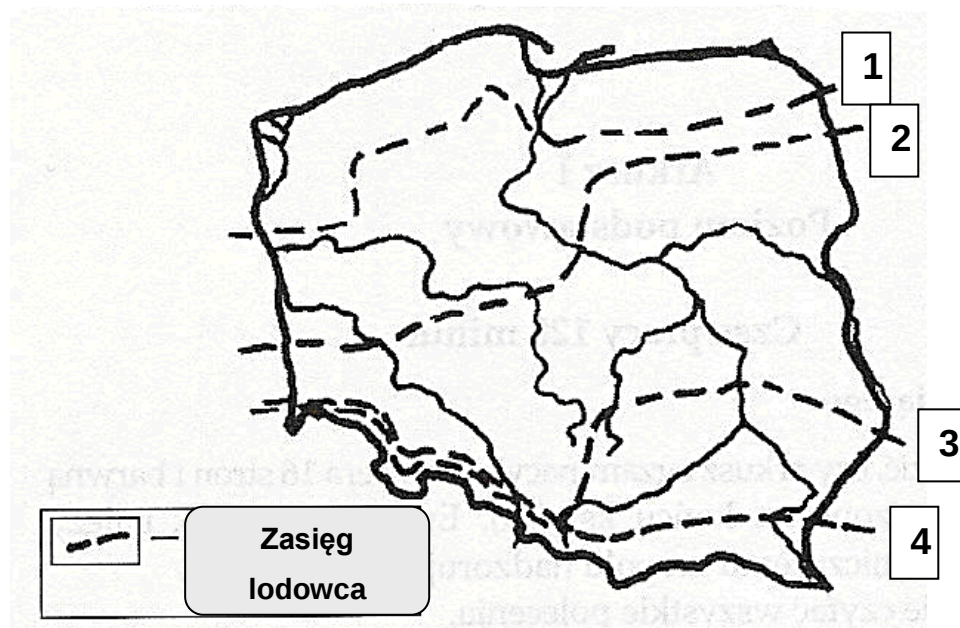
P (prawda) – jeśli zdanie jest prawdziwe, **F** (fałsz) – jeśli zdanie jest nieprawdziwe.

A. Jeziora krasowe mieszczą się w zagłębieniach powstałych wskutek rozpuszczania skał wapiennych.	P / F
B. Granica wiecznego śniegu w miarę oddalania się od zwrotnika ku biegunom podnosi się.	P / F
C. Zimne prądy morskie powodują wzrost wilgotności powietrza i wzrost opadów atmosferycznych.	P / F
D. Wzrost akumulacji materiału w dolnym biegu rzeki może być spowodowany przez podwyższenie bazy (podstawy) erozyjnej.	P / F

Zadanie 16

0 - 4 p

Na mapie Polski przedstawiono zasięg zlodowaceń plejstoceńskich.

a) Podaj w tabeli trzy numery linii wyznaczających maksymalny zasięg zlodowaceń na terenie Polski.

Zlodowacenia wpisz od najstarszego do najmłodszego

Numer linii wyznaczającej zasięg zlodowacenia.	Nazwa zlodowacenia

b) Uporządkuj wymienione niżej formy polodowcowe według ich oddalenia od czoła lądolodu.
sandry, pradolina, morena czołowa, pokrywy lessowe

lądolód

1..... 2 3..... 4.....

c) Spośród form podanych w podpunkcie b podaj formę powstałą w wyniku działalności wód wypływających spod lodowca (forma fluwioglacjalna) i opisz w jaki sposób powstała.

Forma:

Opis:

.....

.....

wypełnia członek RKK	nr zadania	14	15	16a	16b	16c	Razem str. 10-11
	maks. liczba pkt	2	2	2	1	1	8
	uzyskana liczba pkt						

Zadanie 17

0 - 4 p

Pustynnienie to proces ciągły lub okresowy występujący w różnych częściach świata.

W pierwszej fazie oznacza zmniejszenie liczby gatunków zasiedlających glebę, a w ostatniej prowadzi do powiększania obszarów pozbawionych szaty roślinnej i gleby. Pustynie pochłaniają prawie 6 mln hektarów rocznie, w 60 krajach zamieszkałych przez około miliard ludzi. Najbardziej dotknięte procesem pustynnienia są kraje trzeciego świata, ale zagrożone są także kraje uprzemysłowione, gdzie intensywne stosowanie pestycydów, nawozów oraz intensywna melioracje prowadzą do wypłukania gleby.

a) Wymień trzy skutki pustynnienia:

1.
2.
3.

b) Wymień trzy działania, możliwe do podjęcia przez człowieka w celu eliminacji pustynnienia:

- 1.....
- 2.....
- 3.....

0 - 3 p

Zadanie 18

Tama Trzech Przełomów na rzece Jangcy w Chinach to największa w historii inwestycja hydrotechniczna.

Wysokość zapory to 185 m, długość sztucznego zbiornika 630 km, a powierzchnia 60 tys. ha.

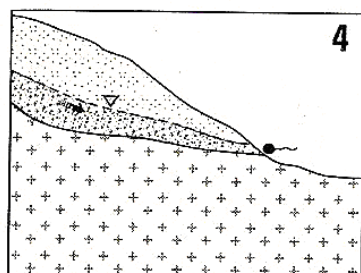
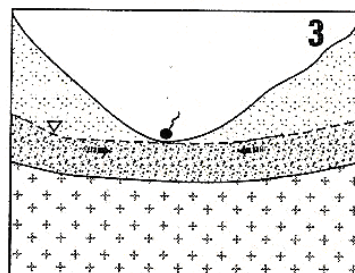
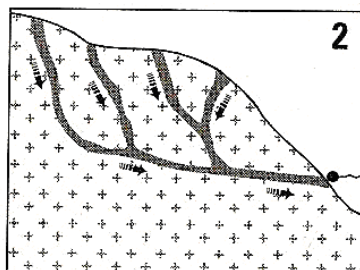
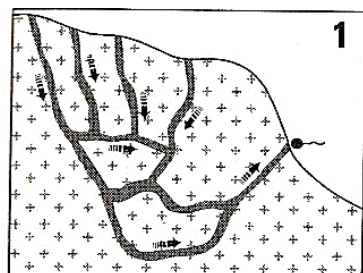
Uzupełnij poniższą tabelę podając po trzy przykłady (gospodarcze, przyrodnicze) wad i zalet tego przedsięwzięcia.

WADY	ZALETY
1.	1.
2.	2.
3.	3.

0 - 4 p

Zadanie 19

Nazwij przedstawione na rysunkach typy źródeł z uwzględnieniem w nazwie podziału na zstępujące i wstępujące.

- warstwy nieprzepuszczalne
- warstwy przepuszczalne
- warstwa wodonośna
- źródła
- swobodne zwierciadło wody
- kierunki przepływu wód podziemnych

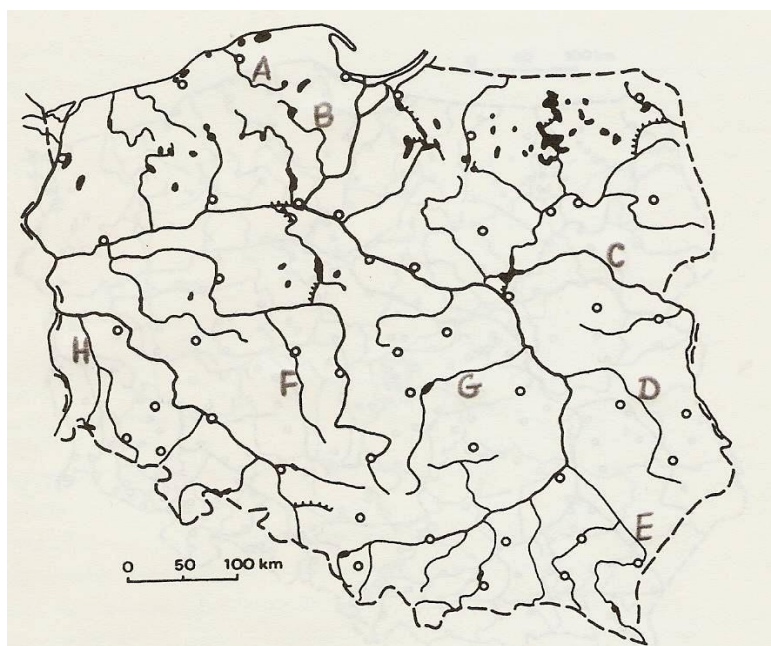
Typy źródeł:

1.
2.
3.
4.

Zadanie 20

0 - 3 p

Nazwij rzeki zaznaczone na poniższej mapie dużymi literami alfabetu.

- A
- B
- C
- D
- E
- F
- G
- H

Zadanie 21

0 - 2 p

Na podstawie opisu rozpoznaj rodzaj opadu lub osadu atmosferycznego:

- a) występuje w postaci sporych bryłek twardego, częściowo przezroczystego lodu;
z powodu dużych rozmiarów może być przyczyną zmniejszenia zbiorów płodów
rolnych.

Odpowiedź:

- b) ma postać drobnych kryształków lodu wyglądających jak pióra, wachlarze itp.,
powstających bezpośrednio na gruncie, roślinach i przedmiotach; powstaje
w pogodne, mroźne noce

Odpowiedź:

- c) tworzy gładką, cienką, przezroczystą warstwę lodu pokrywającą duże powierzchnie Ziemi.

Odpowiedź:

- d) ma postać drobnych igiełek, puchu składającego się z drobnutkich kryształków lodu; powstaje
z „zamarzniętej mgły” na cienkich przedmiotach
(np. druty, liny, gałęzie).

Odpowiedź:

wypełnia członek RKK	nr zadania	17	18	19	20	21	Razem str. 12-14
	maks. liczba pkt	4	3	4	3	2	16
	uzyskana liczba pkt						

BRUDNOPIS NIE PODLEGA SPRAWDZANIU

BRUDNOPIS NIE PODLEGA SPRAWDZANIU